

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „, Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz minden közlemény:
főpiac, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bármintve küldendők.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébütt a postahiva-
talok utján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint színtón több
szöveges hirdetések, alkú szerinti a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmintelenül beküldött
közlemények nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyisintén kéziratosok nem adatnak

A morál.

* Ember erkölcsi érték nélküli tényező lehet ugyan az élet különböző viszonyai között, de egy szemernyivel sem több figyelmet érdemlő, egy tekintettel sem többre méltó, mint az igavonó jószág, vagy gépnek egyes alkatrésze.

Az emberben a kifejtett erkölcsi érték a legemebbre vonás. Számítani komoly nagy czélok kivételére azon emberre épen nem lehet, ki elvetette keblének eme legszebb kincsét. Épen úgy nem, mint a róka hűségére, a majom bátorságára és a ló repülésére. Bármely más és bármely jeles tulajdonságnak is értéke, valóságos erői jelentősége csak akkor van, ha mint alapra az erős erkölcsi érzékre támaszkodhatik, különben ingadozó, megbízhatatlan.

S ami áll az egyes emberre, az áll a társaságok, egyesületek, testületekre is hasonló mértékben.

A legközelebbi országgyűlési tárgyalások kétségtelenül a legfontosabb szakát fogják képezni újabb alkotmányosdi korunknak, ha nem is a nemzet érdekében elért eredményekért, de mindenesetre ama küzdelmek miatt, melyeknek időbeli ere, a jelen napok által határoltak, nem a nyílt mezőn, nem bőbőből ágyuk füttyölő golyóinak rettegése mellett, de szűkfalak közt csak szóval folyt ugyan e küzdelem, e hatalmas viadal, ám fontosságára nézve ezek csatamezőn maradt holt teteme által jelzett küzdelem sem mérkőzhetik vele.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A VIRASZTÓ.

Humoreszk.

Irtá Szalatnay László.

Jónás ur önmaga is nagyokat ivott, hogy bánatát feledje, de az éneklők közé nem vegyült.

Az idő már jó késő járt, midőn Góliáth ur belépett.

— At jöttem szomszéd, ur hogy vigasztaljam.

— Köszönöm szomszéd ur, bizom a jövőben, hogy meg vigasztal, s kipótolja veszteségünket.

— Kivánom! mondá Góliáth. Uj vendég jön.

Ez Pattantyusi Szabolcs ur.

— Vigasztalni jöttemek pajtás.

— Köszönöm pajtás uj le.

Góliáth és Szabolcs ur lettek s a szives házi gazda azonnal borral kínálta őket.

Most Góliáth ur is ivott keveset, de Szabolcs és Jónás ur fenéig üríték az öbös poharakat.

Jónás ur élénkíteni kezdett két vendégével, s a poharak gyorsan kezdtek ürülni.

Most új kopogtatás.

Belépt Tuhutum és Tihamér ur.

— Vigasztalni jöttemek.

— Ejnye de jól tettétek, no csak egy szerencsém van hozzátok is, no tietek le és igitok.

Góliáth ur közbe szólt.

— De kedves szomszéd, mi nem inni

Ma nem szándokunk az egyes részleteket tárgyalni, csak ama ki-magasló pontokat vizsgáljuk, melyek minden szem előtt tárva levén, nagy sokaságnak eszme menetére, jövő életének alakulására hatnak.

Ha az elmondott beszédek erkölcsi értékét és nem az ész szerinti súlyát — bár természetes viszony van a kettő között — vesszük, két tisztán különböztethető részre oszthatjuk fel. Két részre, mint a rosszat és jót. Az egyik oldalon áll a tiszta erkölcs, a másik oldalon az erkölcselenség. — Szószónokok, kik védői valának az erkölcsnek, mind az ellenzékhez tartoznak s kik oltalmazzák az erkölcselenséget, mind a kormány-párt padjain ülnek, az erkölcsnek megfelelő oldalra egy sem került, még csak közel sem a kormány-pártból, s az erkölcselen oldalhoz egy sem közelített az ellenzék közül, mintha a Kain bélyeg, melyet a miniszterelnök önkézevel sütött homlokára, pártja mindenik tagját égetné és mintha e jegynek még közelétől is mindenki ijedten futna el, nehogy gyanu háramoltassék reája.

A kormány és pártja jobb ügyhöz méltó szívóssággal védte a törvényszegést és sátán módjára csabított a törvény áthágásának büntényére. Az ellenzék nemes hévvel, rendületlen lélekkel állott a hitvány cselvágások, szemfényvesztő szó csavaráskor és ígéretek, ámitgatásoknak ellene.

Miről is volt szó a pénzkérdésről?

Jöttünk ide, hanem magát vigasztalni s halott mellett virasztani.

Igen ám, — tódítá Tuhutum ur!

— De azért lehet egy pohár bort inni! — szólt közbe Jónás ur.

— Lehet ám! — mormogá Tihamér ur.

Az oldal szobában a halott mellett, busan hangzik az ének:

„Jól jártál te szép virágszál!”

Az olvasós asszony diktál, s az ott lévő három férfi fujja, közbe közbe jót húzva a boros kupából.

Tihamér urnak meg van az a jó szokása hogy a zenének igen nagy barátja, s ha a „sete” ezigány bandáját elő nem kaphatja akármilyen hangszer jó neki, meg az ének is, ő azon is mulat, bár a cigányt nem adná Boszniáért, s különösen a legnagyobb réztrombita iránt viseltetik nagy szimpáthiával mert ha valamelyik vendége a sziveségtől elalszik ezzel olyan marsokat fuvat fülébe hogy Gábrriel árk angyal trombitája ehez képest csak légy zugás, s vagy felébred a holt részeg is vagy tulle dobja szakad meg.

Tuhutum ur már nem ily erős izléssel bír, mert neki meg a cimbalom a kedvenc hangszere, s ha erre rákönyökölve fuhatja:

„Róza róza de piros

Az én rózsám de csinos”

és aztán változatoság kedvéért:

„Mégis hunczut a német!”

Már ekkor nem törődik; mit csinálnak az országgyűlésen, milyen rendeletek jönnek az adóhajtásra, hogy vannak Hercegovinában.

sén kívül? Arról, hogy a delegáció legközelebbi határozatai által tul-lépte ama határt, melyet elibe a 67-iki alap törvények szabtak és határozata által a magyar országgyűlés jogkörébe vágott, akkor a midőn beruházási költségek fedezésére pénz szavazott meg a közös hadseregnek.

Hinnéd-e édes magyarom, hogy Tisza, a híres alkotmányvédő ebbe belenyugodjék? Nem, ugye! Hát nem is nyugodott, hanem eszevesztett módon védelmezi a delegációt és egyszerűen hazaárulónak kiáltja ki mindazt, ki az alkotmány védelmére honfiktólességet teljesít, szót emel. De ne csak maga védi ez alkotmányvédelmet, hanem pártjának azon részét, mely megdöbbenve hátrál e rettenetes örvény elől s háborgó lelkiismeretével számot tart — mint hajdan a zsidó nép Pilátust minden erővel kényszeríti a politikai bűn elkövetésére.

S miként a sátán az első embert most szép szóval csabítja, majd fenyegetéssel kényszeríti, a leggyűlöletreméltóbb vétek a hálátlanság elkövetésére — ugy Tisza is az erkölcs fogalmaival többé soha tisztába nem jöhető lelke egész erejével törte szét pártjában, a mi jó még volt benne, a mi még megmaradt a keblek rejtekén, az erkölcsi érzéket, hogy alkotmányellenes politikája számára egy újabb, egy szomorú diadalt vivjon ki, melynek siralmas hatását talán mi is már, de unokáink ezerszer fogják megsínlelni.

Fejétől romlik a hal, s a jelen tárgyalások erősen igazolták, hogy

Minthogy a tisztelt urak jelenben már eléggé stimulva voltak, tehát zene-érzéküket az olvasós asszony éneke is csiklandozta.

Jónás ur pedig sürün töltögette a vinkót, s ennek sem maradt el a hatása.

Góliáth ur, látva a kedélyek vidorodását, többször figyelmeztette a virasztókat, hogy talán csendesebben is lehetne beszélgetni, mert a másik szobában a házi asszony is lefeküdt már.

— Menjünk a virasztókhoz! — indítványozá Tihamér ur.

A javaslat helyeslőleg elfogadtattott, s a társaság átment a halottas szobába, de hogy itt is hiba ne legyen Jónás ur a boros üvegeket is ide hordotta.

Az olvasós asszony és a mesterek, kik a gazda sziveségéből már szintén elég jó állapotban voltak, felhagytak énekléssel, a bejövők iránti tiszteletből.

— No csak fujj! — mondá Tihamér — mi is segítettünk.

Az olvasós asszonynak nem sok biztatás kellett iamét harsány hangon rá kezdé:

„Jól jártál te szép virágszál!

A társaság hűten futta utána.

Jónás ur folyton töltött, bár a bor nagy része már a pohár mellé ömlött.

Góliáth ur ki rendes mértékletességét megtartá, félni kezdett, hogy a kedélyek izgultával a halottas ének nem válik-e vig dallá? és ezt nagyon szégyelte volna, már csak azért is, mert Tihamér és Tuhutum urakat ő biztatta fel a virasztásra, s így ő sietett a szomorú éneket kezdeni nehogy Tuhutum ur — ki már lassan füttyölni is kezdte a „Mégis hunczut a német” et, — hanggal is rá kezdje,

a magyar állam feje t. i. kormánya erősen romlott és gyorsan növekvő mérvben veszélyes az állami testre.

Tekintsünk el az anyagi vesztésegektől, melyek követik a Tisza kormányzatát. Nem óriási erkölcselenségnek szülője-e, midőn a király felkent személye után, hivatala folytán első ember, az országházban az elnök miniszter maga segít részt venni a nemzet és magyar államot amugy sem igen védő alkotmányon. Az elnök miniszter maga buzdít törvénytelenségek végbe vitelére, sőt pártját határozottan kényszeríti, a részvételre bizalmi kérdésül vetvén fel ez ügyét. Bizonytal egy ily tény millió kedélyt képes megmetyélni.

Nem csodálandó aztán, ha ily példák szemlélése után a tiszta erkölcsű magyar nép közt is mindinkább lábra kap a csalás, árulás, kufárlékúség, ha a tisztviselő elszökik a kezelése alatti pénzzel, s ha a testvér a testvért kifosztja, a fiu apját kirabolja, a nő csapodár, a férj hűtelen lesz.

Bizarképek ezek, és talán tulzottaknak látszanak, de a bűnre való hajlam nem azt nézi, hogy milyen természetű a példa, hanem hogy milyen fényes, mennyire vakit külseje által. És hogy az így van, hogy ez szomorú valóság, azt hisszük, tul elég, ha a Tisza uralom alatti bűnkrónikák lajstromára egyszerűen rá mutatunk.

Régen tul járnak a kormány tagjai azon határon, mely a politikai tisztességet köríti; de mostan már úgy látszik, hogy ez az ut egyenesen az állami megsemmisülésre ve-

Éjfél már jóval elmúlt, Góliáth ur ilyenkor a legvigabb társaságot is elszokta hagyni, s csendes nyugvára megyen, — a miért ugyan néha lidércnyomást érez, de most látta, hogy csak kezdeni kell s Jónás ur maga is kész, akar táncolni is.

Tihamér ur megunta az egyforma éneket.

— Mondok egyet! — kiálta.

— Halljuk.

— Kezdjünk mást, ez nagyon szomorú.

— Van eszed! — förmedt rá Góliáth hiszen ez való most.

— Ha ez való kezdjed.

Góliáth ur hűségesen kezdte, futta a társaság, de most már Tuhutum Tihamér és Szabolcs urakat, az kezdte bántani, hogy a mesterek erősebben bírják mint ők.

Tuhutum ur nem is alhatta szó nélkül, s oda sugott Tihamérnak.

— Te, lökjük ki azokat!

— Én nem bánom!

Szabolcs ur is rá állott volna, a gazda pedig anyira elvult szomorodva, hogy bunak hajtva fejét, hatalmasan hortyogott.

Megint Góliáth ur lépett fel erősen.

— Csak nem bolondultatok meg? hiszen azért virasztanak ők is, hogy énekeljenek, jobb bizon, ha megynk haza.

— De már azt nem, inkább maradjanak, van még bor. — Hanem danoljunk valami szomorut!

— Melyiket.

Legyen eszetek! — kérte Góliáth.

— Kezd el te! — biztatták a czimborák.

(Vége köv.)

zet, Talán még nem készt el végkép a segély, talán még kibontakozhatnánk?! De hogy ez megtörténhessék, a rosznak kut fejét kell megsemmisíteni, honnan mindazon bajok, melyek társadalmunk hanyatló erkölcsiben szemlélhetők — származnak.

A hite hagyott párvezér, az alkotmány rongáló miniszter bukása lehet csak egy jobb kornak kezdete.

— A bosnyák vita a ház szombati ülésében folytatott. — Apponyi Albert volt a szónok; beszédét nagy figyelemmel hallgatták, mikor pedig Apponyi Tiszának a magyar akadémia szótárából vett idézettel magyarázta az „okkupáció” szót, (ilyenformán: átvitt értelemben jó vagy rossz szellem száll meg valakit) a ház zajos derültségben tört ki.

— Egy bécsi lapnak távirják Budapestre, hogy gróf Dessewffy Egyed, volt szerajevói polgári kormányzó, a főrendiháiban beszédét fog tartani a bosnyák kérdés felől s ez alkalommal a boszniai igazgatást felől is érdekes teleplezéseket teend. Ugyanezen lapnak távirják Budapestre, hogy gróf Szécheny Antalnak a közös pénzügyminisztersége nem valószínű azon elhatározás mellett, hogy a szabadelvű párt és a csehiek között fennáll. Ezen ellentét Szécheny állását a delegációban tartatatlanná tennék. A közös pénzügyminiszteri válság a bosnyák vita befejezése előtt nem fog véget érni, mert Tisza addig nem lesz azon helyzetben, hogy a pénzügyminiszter jelöltekkel alkudozásokat folytathasson.

A debreczeni közművelődési kör első értekezlete.

Debreczen, május 22.

Az évek óta elaludt mozgalom, városunkban egy közművelődési*) irányú kört létrehozni, néhány lelkes egyén buzgólkodása folytán újra fellobbant s a tegnapi nap eredményei sejtetik, hogy ezuttal nem lesz szalmatűz.

Inkább magán mint hírlapi uton történt felszólításra összegyűlt tegnap d. u. a városháza kis tanácstermében egy kis számú de lelkes csapat, mely előre kijelölt vezér hiányában is sikerrel intézte az első rohamot a szellemi elmaradottság sánca ellen.

Megjelentek az értekezleten: Komlósy Lajos ezredes, zenedei igazgató; Balogh Ferencz, Géresi Kálmán, Domokos Kálmán tanárok; Nagy Ferencz ügyvéd; Steinacker Sándor, Hitesy Lajos zenetanárok, Márton Imre ügyvéd, Tóth László, Sipos Bálint, Györi József, Szabó István, Gerovics Miksa, Grünvald József, Karczag V. és Szabolcsi Lajos írók, Kutasy Imre kiadó, Nagy Gábor ügyvédjelölt, Rott Bertalan hivatalnok; Bihari Imre időközi tanár; Kis Ferencz és Szöke János műiparosok.

Györi József, mint egyik kezdeményező 3 óra tájban megnyitja az értekezletet s pár szóval jelezvén ennek célját, az értekezlet vezetésére elnököt s jegyzőt kér választatni. Az elnökségre Géresi Kálmán, a jegyzőkönnyv vezetésére pedig Györi József kéretnek fel egyhangulag.

Megkezdve az eszmecsere, többen fevilágosítást kérnek az elnöktől a közzelmitban Körösy ideiglenes elnöksége alatt megalakított hasonló körre vonatkozólag, mire Géresi azt válaszolja, hogy az a kör teljesen nem szervezkedett; irományai nála vannak, de az egész bátran úgy tekinthető, mint nem létező valami. Tehát most egészen újonnan kell alakulni. A szükségszerűségről szó sem lehet; csak az a kérdés, időszerte most megalakítani a kört, vagy annak létesítését későbbre halasztani.

Györi József szerint erre most a

*) A félreértés kiküszöbölése céljából megjegyezzük, hogy ez még egyáltalán nem megalakított kör, hanem csak a szervezési munkák elvégzésére szóló.

legalkalmasabb az idő, mert az ügy iránt jelenleg a nagy közönség is érdeklődik. A politikai pártoskodásoknak is, melyek most különösen felszínre vannak, az ily kör, melynek zászlajára a magasabb művelődés van írva, éppen ellensúlyozására szolgál, s ez eszméért városunk és vidéke, közvetve hazánk érdekében lelkesednünk kell.

Márton Imre a célt tartja mindenekelőtt szükségesnek körülírni. Tóth László szerint az ügy nem halogatható üszig, mint a jelenlevő tanár urak közül óhajtanak; ha a nagyobb tevékenységet akkorra tartjuk is fenn, szűkebb körben addig is mozoghatunk.

Karczag és Gerovics a czím kérdését vetik fel, de a többség nem tartja azt ide tartozónak.

Szabó István a magyar föld irónak óhajt kört teremteni, hogy el ne nyommassanak a főváros által; s ebben a körben a közönség csak közvetve venne részt.

Géresi K. felhossa, hogy a fennálló hazai társulatoknak, például a tudományos akadémiának siucs részletesen körvonalozva a célja; a célt csak általánosan lehet itt érinteni. Felállítandó társaságunk vagyoni alapjára vonatkozólag megjegyzi, hogy az előző körnek volt már némi kis alaptökeje, de az ügy kényes természetű s nem nyilvánosság elé való.

Nagy Gábor: A megalakulás szükséges és időszerte is. Nem tartja az ügyet halaszthatónak s Györi nézetéhez járul. Bizottság kiküldését tartja szükségesnek. Grünvald szintén sürgősnek tartja a dolgot.

Balogh Ferencz nem tartja az időt előlegesen meghatározhatónak. A haladékba kész beleegyezni oly célból, hogy az ügy minél jobban előkészíttessék. Jelenleg non est periculum in mora. Indítványt tesz, hogy egy „előkészítő bizottság” küldessék ki, melynek tagjain ajánlja a jelenlevők közül Komlósy Lajost, Géresi Kálmánt s Györi Józsefet, s e bizottság hívjon majd össze saját belátása szerinti időben egy teljeszen széles körű értekezletet a helybeli tanárokból, írókból, művészekből s az intelligencia kiválóbb képviselőiből.

Györi József ez indítványt annyiban kívánja módosítani, hogy a kiküldendő bizottságnak vagy bizottságoknak feladatává tétetnek az alapszabályok kidolgozása s alaptöke gyűjtése, továbbá záros határidő tűzetnek. Mert az itt nyilvánuló lelkesedéssel is látja, hogy eljött az idő életelt adni magunkról. Est periculum in mora, — attól tart, hogy az ügy ismét elalszik.

Komlósy Lajos szintén haladéktalanul meg kívánja kezdeni a működést, ellene van a halasztásnak s ennek nem látja be okát. Ökés minden tevékenységre, de ha a dolog üszig elhalasztatik, el sem fogadják a bizottsági tagságot. Használó értelemben nyilatkozik Györi József is.

Balogh Ferencz még egyszer formálzza indítványát, a melyben teljes hatalmat kíván adni a bizottságnak, úgy a teendőben, mint az idő megválasztásában. Ekkor az indítvány Tóth László felszólítására elfogadtatik, elejtetvén Rott Bertalan indítványa, mely szerint Komlósy, Géresi, Györi, Grünvald és Karczag tagokból alakíttatnék bizottság.

E szerint elnök kimonolja a végzést, hogy az értekezlet Komlósy Lajos; Géresi Kálmán s Györi József urakat küldi ki az előkészítő munkálatok megkezdésére.

Az értekezlet 5 órakor ért véget.

Az iparos iskola vizsgái.

Debreczen sz. k. város iparos tanulókat továbbképző iskolájában az isk. évet záró vizsgálatok a következők rendben, napokon s helyeken tartatnak meg:

Junius hó 18. délelőtt 9—11 óráig a szabad kézi rajzot tanuló első osztály két csoportja, délután 2—4 óráig a szabad kézi rajzot mértani alapon tanuló má-

sodik osztály két csoportja a főiskolában a szokott termekben. —

Junius 20. délután 6—8 óráig a harmadik osztály A csoportja a természettudományból s mennyiségtanból, B csoportja az anyanyelvől, C csoportja a Magyarok történelméről s földrajzból; a második osztály valamennyi csoportja az olvasásból s anyanyelvől a főiskolában; az első osztály C csoportja számvetésből a rom. kath. elemi fiiskolában. —

Junius 24. délután 6—8 óráig a harmadik osztály A csoportja a Magyarok történelméről s földrajzból, B csoportja természettudományból s mennyiségtanból, C csoportja anyanyelvől; a második osztály mindenik csoportja írás és számvetésből a főiskolában; az első osztály C csoportja olvasásból s anyanyelvől a rom. kath. elemi fiiskolában. —

Junius 25. délelőtt 9—11 óráig a műszaki rajzot tanuló, 11—12 óráig valamennyi helv. hítr. iparos tanuló a valásból a főiskolában. —

Junius 27. délután 6—8 óráig a harmadik osztály A csoportja anyanyelvől, B csoportja a Magyarok történelméről s földrajzból, C csoportja természettudományból s mennyiségtanból; a második osztály valamennyi csoportja Magyarország földrajzból s természettudományból s az első osztály. A csoportja minden tantárgyból a főiskolában, az első osztály B. csoportja minden tantárgyból, a C. csoportja Hajdúmegye földrajzból s természetből a rom. kath. elemi fiiskolában fog megvizsgáltatni. —

Ezen vizsgálatra a városi tekintetes tanács és iparhatóság, az ipartársulatok, tanítómesterek, ügybarátok s érdekelt tisztelettel meghívattak. Kelt Debreczen sz. k. város állandó népnevelésügyi bizottságának 1882. május 15. tartott üléséből.

Megjutalmazás.

Mióta az iparostanulókat továbbképző iskola megnyitott, egyrészt a nemes város áldozatkészsége, másrészt némely ipartársulatok s egyes, a közművelődés iránt lelkesült ügybarátok adományai lehetővé tették, hogy a szorgalomban, figyelemben, jóerőcsiben s előhaladásban magukat társaik közt kiütetett iparos tanulók anyagi jutalomban is részesíttettek. A tanító személyzet ez ében is mintegy 70 iparos tanuló ajánl anyagi jutalmazásra. Igaz ugyan, hogy a jutalomra ajánlottak a hasznos és szükséges ismeretek elsajátítása, a kötelesség teljesítésének emelő tudata által már erkölcsileg megvannak jutalmazva; mindamellet bizottságunk részint, hogy a gyengébbek serkentessenek, részint, hogy a jutalomra érdekesek meg ne lankadjanak, őket fekozatos jutalomban óhajtja részesíteni.

Mint hogy erre a nemes város által ez évre is felajánlott 100 forint nem elegendő: mint még minden ében, úgy most is felkéri az állandó népnevelésügyi bizottság s nemes város iparosait, ipartársulatait, pénzintézeteket s minden az iparosok s az ipartűgy fejlődése iránt érdeklődő lelkes lakosát, hogy e célra kegyes adományokkal járuljanak.

Az adományok Dóczy Gedeon ip. isk. igazgatóhoz — Czegléd utca 2569. sz. küldendők, ki a kegyes adományokat, a helyi lapokban nyugtatványozza s bizottságunknak elszámolja.

Kelt Debreczen sz. k. város állandó népnevelésügyi bizottságának 1882. május 15. tartott üléséből.

A választók névsora.

Debreczen, május 22.

Orsz. gy. képviselő választásoknál mindég akadnak polgárok, kik egyik helyről a másikra futnak, kérve, követelve szavazó jegyüket.

A törvény határozott intézkedéseket tartalmaz e tekintetben. Nem csak az van megírva, hogy kik lehetnek választók, de meg van határozva az is, hogy milyen feltételek mellett. Nevezetesen intézkedik a felől, hogy a választók névsora mikor zársáék le, mely lezáráson túl — nehogy visszaélések történjenek — többé e névsorba senki fel nem vehető.

A törvény által kiszabott idő, — mely alatt az illető bizottságnak e névsort el kell készíteni, már letelt. Most — a nalan kimaradtaknak utólagos felvételére 8 napi határidő tűzetett ki, mely idő alatt aki a lajstromból jogtalanul kimaradt, jogának kimutatása szempontjából jelentkezhetik, nem jelentkezés esetén természetesen elveszti közönyössége miatt legszebb polgári jogát.

Különösen a függetlenségi polgárok között hangzik leginkább a panasza, hogy ime, dacára pontos adófizetésüknek, a törvény szerint megillető jogban nem részesülhetnek. Azért minden félreértések kiküszöbölésére figyelmeztetjük és felkérjük tagjait, hogy bármily igényt tartanak is a szavazásra, siessenek ez igényük az összeíró bizottság elé, s követeljenek törvényes követelményeknek megfelelően könyvük alapján jogaik előismerését.

Az állampolgárnak legszentebb kötelessége a törvényes formák között a választás jogát gyakorolni, s midőn e feladat bevételestől nap alatt teheti bárki megtagadni: „nem értem rá”, „mit bánom”, „elő állani”; — a jogot védeni, megvédeni mindenkinek kötelessége. Ime ezt a kötelességet kezdő nyolcz nap alatt teheti bárki megtagadni, eszébe vévén, hogy talán a lépéstől függ családjának, gyermekeinek jövője, mert igaz hogy egy szavazat neddes körülmények közt nem döntő, de ahol a mérleg körülbelül egyensúlyban van, egy gram is billenti a serpenyőt, a tenger bármilyen nagy is terjedelme cseppkővé áll! Partunk is úgy lehet erő, — és diadalmas az eszme, mely zászlónk alatt áll, ha minden velünk érző polgárunkunk nem csak odahaza, de a választás urna előtt is nyilvánítja meggyőződését. —

Követeljük, ha kell, tartsuk meg a lehet jogainkat.

A N A P.

A teljes napfogyatkozás, melyet június 17-ikén egy angol, francia és olasz csillagászokból álló expedíció észlelt a Nilus völgyében, Sohamban, igen érdekes adatokat szolgáltatott a tudomány számára, melynek a teljes napfogyatkozások csak igen ritkán van alkalma sikerrel felhasználni további kutatásokra és a napfogyatkozások lényegének minden kétségkizáró megfigyeltére. Csak a legutóbbi években voltak képesek a tudomány férfiai egymástól kellőleg elkülöníteni a teljes napfogyatkozással járó sokféle tüneteket, s meghatározni, melyek fordulnak elő gyakrabban és melyek megfigyelésére kell a csillagászoknak, minthogy ritkábban láthatók, a teljes napfogyatkozás alkalmával észleléseiket összpontosították.

A legutóbbi teljes napfogyatkozás másodpercig tartott s azóta a csillagászati műszerek annyira tökéletesedtek és a megfigyelés módja oly előhaladást tett, hogy a legutolsó megfigyelés, mely, mint a Sohamból érkezett sürgönyök mondják, nagy sikerrel járt, valószínűleg legalább is értékes lehetett, mint a megelőző valamennyi észlelések. Midőn a nap korongja a hold elföldi, felfegyverzett szemmel nap korongja körül egy sajátoságos légtér látható.

E légkörben két teljesen különböző tűnemény váltja fel egymást. Az egyik az úgynevezett protuberanciák képzése, melyek vörös lángokként ágaznak ki a megfigyelt nap széleiből. Hogy a protuberanciák a naphoz és nem a holdhoz tartoznak, hosszabb idő óta teljes bizonyossággal meg van állapítva. A spektroskop segítségével a vörös lángokat akkor is meg lehet vizsgálni, midőn nincs napfogyatkozás és a vizsgálat kiderítette, hogy a protuberanciák gázkülművekből képződnek, melyek leginkább hidrogénből állanak. Időközönként a nap testéből kisugároznak. Nem szükséges tehát többé a protuberanciákat napfogyatkozások alkalmával vizsgálni. De van egy másik tűnemény, mely csak teljes napfogyatkozás alkalmával látható. Ez az úgynevezett: corona. E corona, a mennyire eddig ismerjük, szintén napfényből áll, mely részint a napfény által világított, részint a hold fényével által világított. Természetesen, hogy a csillagászok a teljes napfogyatkozásoknál most a corona megfigyelését teszik majdnem kizárólagos feladatukká.

A corona alakja nagyon változó s igen fontos dolog annak megállapítása, mi okozza e változásokat. Így a corona 1878-ban feltűnő kiterjedést mutatott a nap egyenlítője irányában; 1869, 1870 és 1871 ben egész alakja megváltozott.

Másik igen fontos kérdés az, mi az a korona. Ezt természetesen a spektroskop segítségével határozzák meg a csillagászok, de újabb időben a fotografiai felvételek is megbestíthetetlen adatokat tettek a tudománynak.

A Sohamból érkezett sürgöny azt mondja hogy a francia csillagászok határozottan állítják, hogy Iuránus atmoszférát találtak a spektroszkópia segítségével, a mi ha tényleg így van, maga ezen egy körülmény kiváló fontossággal ruházta

a jelenlegi teljes napfogyatkozás első ízben spektrumáról telje

U J D O

* Thaly K

teletére pünkösdi nán-ban rendezendó hivókat most Kálmán iránt ált gazkodás városu kül s ezért a ret vásoknál párttek nek folytán külö táncmulatság egy ben sikerülteknek

* Tisztvis

tiatviselő egyest nel a mult szinid maradtak, azoka gyógszertáraban

Az ügyvezető iga

* Hangve

törtökön Frigge Steinacker Sándor lett. A hangve se ben fog megtarta dekesnek ígérke közönség figyelm

* A közra

bály gazdasági felolvasást tartot olvasást nagyszár

* A kere

tegnap rendkívül len több egytel lasztmánya ellen s választmány il gyülés által újbu

* Választó

XVIII. t. cikk

országgyűlési kép

1883-évre szóló

választmány által

a város mind h

megalakítván:

elnökei részéről a

t. cikk 32 dik §

hírré tétetik, hogy

kének, — a rend

talos adatok alapj

küigaztása a váro

lyó évi május 21

ban délelőtt 9-10

6 óráig nyilván

mely kitűzött hatá

véng (1874. XX

és 9-dik §-ai, to

VI. t. cikk 1-ső

posséggel bíró la

dig § sa szerint

lasztói jogosultsá

illett összeíró k

lyesen is megjele

* Eöry Gus

előlrendű tagja

színházhoz, s legk

a „Vörös sarka”

* A joghal

mint közöltük 7-é

leend.

* Benne va

rendőrség egy 10

fiut kísértett közl

a fin azt valotta,

ban a rendőrség e

leit ismerne, sőt

tudná. A furlangu

okozott, nem tudá

ijesztettek, s ez h

szílei a péterfia ut

biztosnak meg is

bevitetvén, a lakó

ugyan Nagy Istvá

család német nev

mi rejlik e dolog

kideríteni.

* Köszönet

kik férjem elhalá

vétükkal bánatomb

ják őszinte köszöne

május 22. óv. Sw

* Uj ipar

legujabban baltala

egy új találmány:

ványkopersók forga

melyre néve a sza

magyar monarchia

iparos szerette meg

állítására a főváros

dezték be. A talá

teti viszonyokhoz

Az új koporsók, m

szes kiállítás tekin

kat jóval felülmúlja

50 azazalékkal olos

országban mar nag

denek és nálunk is

egészségügyi szakfé

rabány fővárosi t.

